

Hız. Cercis (as) zerine

Mustafa Bey: “Cercis Aleyhisselâm hakkında bilgi verir misiniz?”

Cercîs Aleyhisselâm İsâ Aleyhisselâm'ın dîni üzere gelmiş ve İsâ Aleyhisselâm'ın dînini tebliğ etmiş nebîlerdendir. Filistin'in Remle kasabasında doğdu, Filistin ve Şam civarında yaşadı. Şehirleri gezer, ticâret yapardı.

Hristiyanların St. Georges adıyla tanıdığı Cercîs Aleyhisselâm gezip gördüğü şehirlerde Hazret-i İsâ'nın dînini yaymaya çalışırdı. Vazifesi esnasında bir çok kişi ona tabi olarak Müslüman oldu.

Cercîs Aleyhisselâm fakîr, fukara ve yoksul için ticâret yaptığını söyler, yıl sonu geldiğinde kazancını hesaplar, sermayesini yanında alı koyar, kazancının tamamını fakir fukaraya dağıtırdı. Derdi ki:

“Benim çalışmam fakir fukara içindir. Ben çalışayım ki, onlar rahat etsinler. Eğer bu maksudum olmasa, bütün malımı fukaraya baştan yağma ettirirdim. Kendim de bir köşede oturur, Allah'a ibâdet ederdim.”

Cercîs Aleyhisselâm ile ona uyan Müslümanlar başlangıçta çok gizli hareket ettiler, kâfirlerin şiddetlerini üzerlerine çekmemeye çalıştılar. Çünkü o devirde puta tapıcılık ve kâfirlik çok şiddetli idi.

Günlerden bir gün Musul şehri Kralı Dâdiyan som altından bir put yaptırmış, halkı puta tapmaya çağırmıştı. Halk da bölük bölük gelmiş, Eflun denilen bu puta tapmıştı. O sıralarda Musul'da bulunan Hazret-i Cercîs (as) bir gün Dâdiyan'ın huzuruna çıkmaya karar verdi. Arkadaşlarına:

“Bu gizlilik içinde ne zamana kadar kalacağız? Kişi dini yolunda gerekirse ölmelidir! Kâfirler yanında zelil yaşamaktan iyidir. Ne kadar malım varsa size veriyorum. Fukarayı gözetin. İhsanınızı eksik etmeyin. Ben bugün Kralın huzuruna çıkıp hakkı tebliğ edeceğim. Eflun'a tapmanın yanlış olduğunu bildireyim. Gittiği yolun batıl olduğunu haber vereyim. Müslüman olmasını teklif edeyim. Ola ki, Hak Teâlâ ona insaf vere de Müslüman ola! Cümleiniz de onun belâsından emîn olasınız! Yahut da gazapla bana işkence ede ve öldüre!” dedi.

Allah'a sığındı ve Kral Dâdiyan'ın huzuruna çıktı. O sırada Kral, Eflun'a

tapmayanların da bulunduğunu haber almış, kızgınlığından küplere binmiş vaziyetteydi. Cercîs Aleyhisselâm dedi ki:

“Ey Kral! Allah’ın kullarına kızarsın! Oysa sen de Allah’ın bir kulusun! Onlar da Allah’ın kullarıdır ki, Allah onları senin elinde kıldı. Ve sana muhtaç eyledi. Bu halkı secde etmeye çağırdığın put mel’undur! Senin Allah’ın vardır ki, seni ve bütün varlıkları O yaratmıştır. Bütün mahlûkat O’nun kullarıdır. Bütün mahlûkata O rızık verir. Bütün mahlûkata hayat veren, diri eden, yaşatan ve öldüren O’dur. Seni yaratan Allah’ı bırakıp senin gibi bir mahlûku altından ve gümüşten düzdürüp, ilâhımdır dersin! O nedir ki, ona ilâh dersin? Ne faydası vardır, ne zararı? Sen gel de Müslüman ol. Bak ne büyük fayda göreceksin! Küfrü terk et. Eflundan vazgeç.”

Kral Dâdiyan kızgınlığından ağzı köpürmüş vaziyette Cercîs Aleyhisselâm’a baktı ve bağırdı:

“Sen kimsin behey adam? Sen nice kişisin? Nereden geldin ki bana anlaşılmaz sözler söylersin?”

Cercîs Aleyhisselâm gayet sakin cevap verdi:

“Ben Cenâb-ı Allah’ın zayıf ve hakir bir kuluyum! Geldim ki seni Allah’a dâvet edeyim! Sana hakkı tebliğ edeyim ki, puta tapmaktan ve halkı puta taptırmaktan vazgeçesin de artık Allah’a dönesin. Allah’a ibâdet edesin!”

Dâdiyan daha da sinirlendi. Fakat Cercis Aleyhisselâm’ın fikirlerini aklınca çürütmeden onu cezalandırmayı makamına uygun bulmadı. Dedi ki:

“Senin övdüğün ilâh eğer gerçekten de dediğin gibi olsaydı, seni böyle aç ve sefil bırakır mıydı? Görmez misin benim ilâhım bana nice mertebeler verdi! Bu gördüğün halkın içinde nice zenginler vardır. Cümlesi de bu Eflun’un uğurlu inancıyla zengin oldular...”

Cercis Aleyhisselâm:

“Allah isterse bu dünyada verir, isterse âhirette verir. O verdiği zaman ebedî olarak verir. Bu dünya geçicidir. Kaç günlük krallığın var? Hiç düşündün mü? Devlet dediğin ebedî olmalı! Nimet dediğin sonsuz olmalı! Lezzet ve keyif dediğin hesapsız olmalı! Senin sahip olduğun bütün varlıklar ise yok olmaya mahkûmdur!”

Cercis Aleyhisselâm Kral Dadiyan’a tebliğini yaptı, fakat bedelini canıyla ödedi. Kral ona dayanılmaz işkenceler yaptırdı. Ağaçlara bağlattı. Mübarek vücudunu demir taraklarla tarattı. Ateşten ve kaynar sulardan geçirdi. Cercîs Aleyhisselâm her türlü

işkenceden mu'cize eseri sağ olarak kurtuldu. Mücadelesinden yılmadı. Fakat nihayet bir gün bu işkencelerle şehit oldu.¹

Bediüzzaman Hazretleri, bütün çilelere katlandığını ifade ederken Hazret-i Cercis'ten (as) örnek veriyor: "Cercis Aleyhisselâm gibi ve Bedir, Uhud muharebelerinde çok cefa çekenler gibi, sabır ve rıza ile karşıladım."² Keza; Bediüzzaman, sabır ve şükrü tavsiye ederken Cercis Aleyhisselâmı hüsn-ü misal gösteriyor: "Kemâl-i sabır içinde şükür etmekle mükellefiz. Ve cildleri ve derileri soyulan Cercis Aleyhisselâm gibi, binler, milyonlar hakikat mücâhidlerinin hakaik-i imaniyenin kudsî hizmetinin bir nümûnesine mazhar olan Nur Şakirtlerinin çektikleri zahmetler, o eski zatların zahmetlerine nisbeten binde bir olmaz. Ve ücret ve kazanç cihetinde, İnşâallah birdirler ve beraberdirler."

Dipnotlar:

1- Tarih-i Taberî, 2/186.

2- Emirdağ Lâhikası: s. 455.

3- Tarihçe-i Hayat, s. 509.